

Het bijbelse kernwoord riet ('gekrookt')

I. HET OUDE TESTAMENT

Onderstaande gegevens zijn verzameld uit Gesenius' Hebr. und Aram. Handwörterbuch; 16^e Aufl. 1915 en Abr. Trommius, Nederlandse concordantie (6^e herz.dr.). Zie onder I.A.a.

קָנָה (vgl. קָנָה I; nh., j.-a. קָנָה, syr. قنطاريون, ar. قنطاريون; ass. *kanû* Rohr, [vgl. äth. ቀዳሳ Stachel], wovon gr. u. lat. *canna*, s. Löw, AP no. 291; Lag., Ü. 50; Barth § 9^c; Lewy, Fw. 99; äg. *kn(n)ʿ*?; Mü., AE228; n. Stumme, ZA 27 125 berber. *aganim* Schilf; jedenfalls in der Bed. no. 4 aus d. Bab. entl., KAT 339. 649) *ctr.* קָנָה, m. *suff.* קָנָה (Ges. § 91^d), קָנָה Hi 31 22 (Ges. § 91^e), *pl.* קָנָה, *ctr.* קָנָה, m. *suff.* קָנָה (Ex 25 36. 37 22), m. — 1. Schilfrohr 1K 14 15. Jes 19 6. 35 7. Hi 40 21; קָנָה das Tier des Schilfs, ein in den Sümpfen lebendes Tier Ps 68 31; קָנָה geknicktes Rohr 2K 18 21. Jes 36 6. 42 3, vgl. Ez 29 6. Bildl.: Röhre des Arms, f. Schultergelenk Hi 31 22. — 2. Würzrohr, n. gew. Deutung der von seinem Schaft benannte Kalmus (*Acorus Calamus L.*) Jes 43 24. Ez 27 19. Ct 4 14, vollst. קָנָה Ex 30 23 u. (wie ass. *kanû tãbu*, KAT 600) קָנָה (Ges. § 126^m) Jer 6 20. — 3. Stengel des Getreides Gn 41 5. 22. — 4. (wie ass. *kanû*, Längenmaß von 6 bzw. 7 Ellen, vgl. oben) Meßrohr, Meßrute, Maßstab, vollst. קָנָה Ez 40 8. 5. 42 16—19, ein Längenmaß v. sechs Ellen (s. zu קָנָה I) Ez 40 5—8. 41 8. — 5. Wagebalken, f. d. Wage selbst Jes 46 6 (vgl. syr. قنطاريون, aus قنطاريون, d. Wage als Sternbild). — 6. Ex 25 31. 33. 37 17. 19; *pl.* Ex 25 32 f. 35 f. 37 18 f. 21 f., die Arme des Leuchters; 25 31. 37 17, wo man: Schaft, übers., l. Mac Curdy *pl.*, vgl. LXX u. d. daneben stehende קָנָה.

I.A.a. Betekenis van de tekstgegevens

1. Oeverriet: 1 Kon. 14:15; Job 40:16 (21); Jes. 19:6; 35:7

- Wild gedierte van het oeverriet; een in het moeras levend dier (Ps. 68:31)
- Rietstengel/-staf (kanè ratsoos) (2 Kon.18:21; Jes. 36:6; Ez. 29:6); Jes. 42:3 (geknakte rietstengel)
- Figuurlijk: pijp van de arm (Job 31:22)

2. Kalmus (Hoogl. 4:14; Jes. 43:24; Ez. 7:19; zie ook Ex.30:23

3. Stengel/ aar van een gewas (Gen. 41:5, 22)

4. Lengtemaat (6 a 7 ellen)/ meetriet/ maatstaf (Ez. 40:3, 5-8; 41:8; 42:16-19)

5. Waag (Jes. 46:6; sterrenbeeld)

6. Riet/arm van de gouden kandelaar/ (Ex.25:31, 33; 37:17, 19; pl. Ex.25:32v, 35v; 37:18v, 21v).

I.A.b Samenvatting + toepassing

1. Het meeste voorkomende riet in Palestina is de *Arundo donax* (Gramineae), bekend in het Arabisch als *kasabfarasi*, "Persisch riet". Het groeit in immense hoeveelheden in de

Jordaanvallei langs de rivier en haar zijrivieren en in de oases bij de Dode Zee, inzonderheid rond 'Ain Feshkhah aan de Noord-West hoek.¹

Het is een hoog riet, vaak 20 voet hoog, prachtig fris groen in de zomer, dan als al het andere dood is en droog. Het heeft ook op afstand een fraaie verschijning in de

voorjaarsmaanden, als het in volle bloei staat met de mooie zijdeachtige pluimen in de top van elk riet.

De schuilplaats van het riet (Job 40:21) verbergt een grote hoeveelheid van leven van dieren en vogels.

2. Het is duidelijk, dat *kaneh* en zijn Griekse equivalent *kalamos* vele dingen

betekenen, van een dwarsbalk van een juk, een wandelstok, een meetroede/stok en een pen, maar los van deze dingen is *kaneh* ook een woord dat gebruikt wordt voor tenminste twee

¹ De stengels werden gebruikt voor vishengels, wandelstokken en papier

wezenlijk verschillende dingen: a) een gewoon riet en b) een soort zoet smakende substantie. In het vervolg behandelen we het onder a) genoemde.

3. 1 Kon. 14:15 De HEERE zal ook Israël slaan, gelijk een riet in het water omgedreven wordt...Dit zijn woorden gesproken door de profeet Ahia tot de vrouw van koning Jerobeam die de profeet in het geheim komt vragen, hoe het zal aflopen met haar zieke kind en met Jerobeam.

Zij verneemt van hem een vreselijke boodschap: haar zoon zal sterven (er is wat goeds door de Heere in hem gevonden); het huis van Jerobeam zal uitgeroeid worden (de honden en de vogels zullen hun gestorvenen opeten); en Israël zal uit zijn goede land worden uitgerukt. De Heere zal Israël kastijden vanwege diens afgoderij, zoals een riet dat heen en weer geslingerd wordt door een sterke wind. Vgl. Deut. 19:27.

Het door een stormwind heen en weer geslingerd riet is hier een beeld van Gods geduchte oordeel dat Jerobeam en zijn volk zal treffen.² Keren we ermee tot onszelf in. Wie zou niet vrezen?

4. In Job 40:16 (21) wordt van de Behemoth gezegd, dat hij ‘onder schaduwachtige bomen neerligt, in een schuilplaats van riet en slijk (moeras). Volgens het woordenboek ISBE (E-sword) is het woord Behemoth niet een Hebreeuws woord, maar een woord van Egyptische oorsprong, de aanduiding van een rhinoceros (neushoorn) en olifant. Maar de beschrijving die Job 40:15-21 geeft, past meer op een nijlpaard (*Hippopotamus arnphibius*) die huist in de Nijl en andere rivieren van Afrika (hij bezit grote kracht, eet gras, enz.)

Riet is in dit verband ook weer oeverriet waar het nijlpaard gemakkelijk zich schuil kan houden om plotseling zijn prooi te bespringen. Job wordt door God vermaand om te zwijgen, vol ontzag. God is ook in de werken van Zijn handen ontzagwekkend.

5. Jes. 19:6/ Jes. 35:7/ Ps. 68:31. In Jesaja 19 vinden we een profetie over Egypte. De God van Israël zal met Zijn oordelen komen in Egypte en het volk dat daar woont tegen elkaar doen opstaan en hen overgeven in de hand van een harde meester. De grote rivieren zullen opdrogen, zodat alle vissen sterven. De glorie van Egypte verandert in een grote chaos. Riet en biezen verdorren (vs.6). Als God een volk komt oordelen om zijn ongerechtigheid, worden de meest elementaire dingen teniet gedaan.

Iets totaal anders wordt ons voorgesteld in Jes. 35. Daar wordt ons de heerlijke toekomst van Gods volk voorgesteld. De ogen van blinden gaan open, de doven gaan horen, kreupelen springen als een hert en de tong van stommen juicht. In de woestijn zullen wateren uitbarsten en beken in de wildernis. Het dorre land vertoont een grote hoeveelheid aan fonteinen. Waar draken huisden, zal gras met riet en biezen zijn (vs. 7). Terecht wordt in de verklaring van Keil-Delitzsch opgemerkt, dat wij deze profetie letterlijk mogen nemen. In de laatste tijden, het tijdperk van de verlossing zal de natuur zelf geheel en al delen in de heerlijkheid (doxa) die uitstraalt van God Die Zich openbaart aan Zijn verlost.

Die zegeroep van Israëls God klinkt ook door in Ps. 68:31: Scheld het wild gedierte van het riet. De verklaring van Keil-Delitzsch denkt bij dit wild gedierte van het riet aan de krokodil, het gebruikelijke embleem van Farao en van de macht van Egypte (Ez. 29:3; vgl. Ps. 74:13), maar nog liever aan de hippopotamus (behemoth/ Nijlpaard) die ook als symbool van Egypte

² Voor de voltrekking van dit ‘vonnis’ zie: 2Kon.15:29; 17:23, 18:11. En in 1 Kon.14:17v over de dood van Jerobeams zieke zoon.

geldt (Jes. 36:6; Ps. 19:6; zie ook Job 40:16). Het gaat hier dus over Egypte, Israëls gedurige vijand de eeuwen door. God zal zeker een eind aan al die vijandschap maken. Maar ook zullen vijanden met God verzoend worden:

Egypte zal met Moorenland
tot God verheffen hart en hand,
de God van onze vaad'ren. (Ps. 68:15slot ber.)

6. Vertrouwen op Egypte, die gebroken rietstaf betekent, dat wie daarop leunt, op een rietstaf steunt, die zijn hand doorboort. Zie 2 Kon.18:21; Jes. 36:6. Dat voegt Rabsake, de legeraanvoerder van Sanherib, de koning van Assyrië tijdens de belegering van Jeruzalem Hizkia en zijn ontmoedigde volk op de muren toe. Geen aangenaam beeld. Een splinter in je hand bezorgt me soms al hevige pijn, hoeveel te meer een rietstengel, als ik daarop steun. Die gaat dwars door mijn hand. Zo gaat het met uw vertrouwen op uw kameraad Egypte. Aldus Hizkia's tegenstander. En hij zal wel gelijk hebben. Vgl. Ez. 29:6v waar Egypte het oordeel wordt aangezegd.

Hoe vaak is het al niet bewezen, dat bondgenoten in de oorlog en vrienden in de nood ons laten vallen, hoe wereldberoemd ze ook mogen zijn. Heeft vertrouwen op enig Egypte ons ooit kunnen redden van de ondergang?

Vest op prinsen geen betrouwen,
waar men nimmer heil bij vindt
zoudt g' uw hoop op mensen bouwen? (Ps.146:2a ber.)

7. Maar dan nu het overbekende woord over 'het gekrookte riet' in Jesaja's profetie; geheel het tegenovergestelde van het in het vorige punt genoemde. In Jes. 42:3 lezen we immers van de Knecht des Heeren het zeer moedgevend woord: Het gekrookte (geknakte) riet zal Hij niet verbreken en de rokende vlaswiek zal Hij niet uitblussen.³ De Messias die in de volheid van de tijd komt, zal Zich ontfermen over hen wier bestaan te vergelijken is met wat in de beelden van het geknakte riet en de walmende vlaswiek wordt uitgedrukt. Ik kan dit wellicht met het volgende duidelijk maken.

'Toen ik nog een klein jongetje was heb ik het mijn vader vaak horen vertellen, dat een rietveld langs de oever van een rivier binnen enkele minuten volstrekt waardeloos kan worden.

Als er een grote zwerm spreeuwen tegen zonsondergang neerstrijkt in dat rietveld om daar te overnachten en de ene na de andere vogel een veilig plekje zoekt op een en dezelfde rietstengel, dan is het gauw genoeg gedaan met al die rietstengels. Weldra liggen ze allemaal met hun fraaie pluimen in

³ Deze beelden hebben betrekking op hen wier innerlijk en uiterlijk leven slechts hangt aan een dunne draad...God verbreekt die niet en wist die niet gans en al uit. Hij zal niet alleen het stervend leven niet vernietigen, maar het ook daadwerkelijk redden. Aldus Keil-Delitzsch. Over het tweede deel van dit vers zegt dit commentaar: Met waarheid zal Hij het recht voortbrengen = 'Denoting such a knowledge, and acknowledgement of the true facts in the complicated affairs of men, as will promote both equity and kindness.'

de modder. Niet langer buikbaar voor de rietsnijder die al die stengels bundelen wil om ze gereed te maken voor een dakbedekking.’

Het kan zijn, dat we de werkelijkheid die met dit beeld is aangeduid, uit ons eigen leven kennen. Het kan zijn, dat we lichamelijk op een geknakte rietstengel gelijken. Na een hartinfarct bij voorbeeld, als onze vroegere levenskracht is vergaan. Maar ook geestelijk kunnen we het beeld vertonen van zo’n gebroken rietstengel. Dan als God Zich voor ons verbergt en wij a.h.w. lamgeslagen door het leven gaan; schuld bewust en vruchteloos.

Ja en dan is er ook nog dat andere beeld dat in Jes. 42:3 gebruikt wordt om daarmee de ellendige toestand van het volk van God aan te geven. ‘Het beeld van de walmende vlaswiek. Dat beeld is minder bekend. Een vlaswiek werd door iedere moeder in Israël in het Oude Oosten gebruikt. Ze bestond uit een pit (wiek) van gehekeld vlas dat ineens gedraaid was. Deze werd in het tuitje van een oliekruik of –schaaltje bevestigd en daarna aangestoken, zodat die de olie uit het kruikje of schaalje kon opzuigen en licht geven. Maar wanneer die oliepit vuil was geworden en meer walmde dan licht gaf, kon men niets beters doen dan de pit eruit trekken, weggooien en door een nieuwe vervangen.’⁴

Zo ellendig kunnen wij ons gevoelen. Zo futloos; er straalt voor ons besef wellicht niets van ons uit. We weten ons bepaald geen lichtgevend mens, geen licht der heidenen (Jes. 42:6 slot). Met niets van onszelf kunnen we ons overeind houden voor God. ’s Morgens weten we niet, hoe we aan de avond van de dag kunnen komen. We ervaren die onmacht als een schuldige onmacht.

Maar wat doet de Knecht des Heeren? Hij die de gekruisigde en opgestane Heiland is en ons door Zijn Geest bedient uit Zijn volbrachte werk, Hij richt gebogenen op, Hij ondersteunt en troost die op sterven na dood zijn. Dat doet Hij door Zijn verlossend en vrijsprekend woord in hun zielen neer te leggen.

‘ ‘Wist ik het maar’, zegt iemand,’ dat ik een geknakt riet ben...Nu, de zekerheid, dat ook ik een thuiskomen bij God krijg, wordt geboren in een weg van strijd. En is dit niet juist ook het kenmerk van het geknakte riet, dat men het er niet voor durft te houden, dat men zo iemand is. Dat maakt juist het geknakt zijn van de arme zondaar uit. Bernardus Smytegeld zegt in één van zijn 145 preken over het gekrookte riet: ‘Als u het zou weten, dat u het was, zou u het niet meer zijn’.

Als u, lezer van deze regels, een mens bent met een tanend geloofsleven, een walmend gebedsleven, een stervend liefdeleven, hoor dan wat Calvijn in het verband van onze tekst schrijft: ‘Waar slechts een vonkje godsvrucht glanst, rakelt Hij het op en blaast het aan. Want wilde Hij met ons naar het strengste recht handelen, dan moesten wij te gronde gaan’.

II. HET NIEUWE TESTAMENT

II.A Het Griekse woord voor riet is κάλαμος

II.A.a Tekstgegevens/ korte omschrijvingen (o.a.volgens E-sword/ ISBE en Trommius)

⁴ Het tussen ‘ ‘ geplaatste is citaat uit mijn preek over Jes. 43:2 (zie website).

Riet

- Jezus begon tot de scharen te zeggen van Johannes: Wat zijt gij uitgegaan in de woestijn te aanschouwen? Een riet, dat van de wind ginds en weder bewogen wordt? (Matth. 11:7; Luk. 7:24vv)
- Van de Knecht des Heeren zegt Jezus: Het gekrookte riet zal Hij niet verbreken en het rokende lemmet zal Hij niet uitblussen, totdat...(Matth. 12:20)

Riet als rietstok

- De Romeinse soldaten geven een rietstok in de rechterhand van Jezus op Gabbatha. Zij slaan Jezus er even later mee op het hoofd (Matth. 27:29, 30; Mark.15:19)
- Een rietstok met een spons, gevuld met edik wordt Jezus aan Zijn kruis toegereikt om Hem te doen drinken (Matth.27:48/ Mark. 15:36)

Riet als meetstok, -lat

- Een meetriet = meetlat wordt door een engel gegeven aan Johannes op Patmos om de tempel Gods te meten en het altaar en die daar aanbidden (Openb.11:1)
- Een gouden meetstok/ lat wordt door een engel gehanteerd om het nieuwe Jeruzalem, haar poorten en haar muur te meten (Openb.21:15,16)

Riet als pen

- 3 Joh.:13 (een pen (en inkt))

II.A.b Samenvatting + toepassing

1. Jezus vraagt aan de mensen hun visie op Johannes de Doper. Is hij in uw ogen een riet dat door de wind heen en weer bewogen wordt? Zie Matth.11:7; Luk. 7:24vv.

Het is duidelijk, dat deze vraagstelling een mogelijke conclusie bevat van de mensen op grond van wat de discipelen van de Doper als vraag vanuit zijn gevangenis aan Jezus komen vragen, nl. of Hij werkelijk de beloofde Messias is of dat er nog een ander te verwachten is. Is Johannes die zo'n geweldig getuigenis gegeven heeft aan de Jordaan omtrent het Lam van God dat de zonde der wereld wegneemt, nu aan zijn eigen woorden gaan twijfelen? Is hij een rietstengel (Lat.'calamus') zoals er aan de Jordaan waar Johannes preekte, zovele waren? Een riet dat door de wind heen en weer geslingerd wordt? In geen enkel opzicht, zegt Jezus. Ga hem maar vertellen van al die wonderen die door Mijn hand geschieden. Hij hoeft over Mij niet te struikelen. En vooral: hij is een Profeet, ja veel meer dan dat. Hij is Gods engel voor het aangezicht van God, de wegbereider van de Messias, de Elia die komen zou (Mal.3:1). De grootste profeet van die uit vrouwen geboren zijn. Maar een profeet aan de dorpel van het in Jezus gekomen Koninkrijk van God.

Deze 'laudatio' (lofprijzing) op de Doper is wel genoemd: de begrafenisrede van de Doper (even later immers werd Johannes door Herodes onthoofd). We mogen zeker aannemen, dat de discipelen van Johannes die Jezus kwamen vragen naar Diens zending, met het antwoord van de Heiland en wat Hij over Zijn heraut Johannes had gezegd, de Doper hebben mogen vertroosten, zodat hij gewillig het hoofd op het blok kon leggen. De martelaarskroon zal zeker gegeven worden aan allen die door twijfel en aanvechtingen heen geloven in het 'nochtans' van de Opgestane.

2. Het gekrookte riet zal Hij (de Knecht des Heeren) niet verbreken en de rokende vlaswiek zal Hij niet uitblussen (Matth. 12:20). Jezus geneest op sabbat in een synagoge een man met een verdorde hand. En even later verder gegaan zijnde, geneest Hij nog veel meer zieken van hun kwalen. Mattheüs ziet er de vervulling in van wat de profeet Jesaja (Jes.42:1-4) over de Knecht des Heeren heeft voorgezegd (Gods uitverkorene/ beminde waarin de Heere een

welbehagen heeft). Vgl. Matth.11:28-30). Hij is de met Gods Geest vervulde Messias Die, hoezeer ook tegengestaan door Farizeeën, in het verborgene met Zijn heilswerk doorgaat en ook aan de heidenen het recht van God verkondigt. Hij ontfermt Zich over de meest ellendigen. Zie wat we over deze profetie van Jesaja onder OT schreven.

3. Op Gabbatha (het paleis van P.Pilatus) zijn het soldaten die Jezus een purperen mantel om de schouder hangen, een kroon van doornen op Zijn hoofd zetten en Hem een rietstok in de rechterhand geven. De insignes van een koning.(Matth. 27:29, 30; Mark.15:19).⁵

Een spotkoning in een woord. Een doornenkroon als diadeem op het hoofd en een rietstok in de hand als een soort scepter (teken van koninklijk gezag).⁶ Waar een rietstengel al niet 'goed' voor is. Deze soldaten hadden blijkbaar niets beters voor handen. Straks slaan ze Jezus ook nog eens met Zijn scepter op het hoofd, als wilden zij Zijn macht vernietigen.

Maar zij en wij mogen er wel degelijk rekening mee houden, dat Jezus, de bespote koning op Gabbatha hen en ons eenmaal zal hoeden met een ijzeren staf (Openb.2:27). En zal het dan soms zijn: Zij hebben niet gewild, dat deze Koning over ons zou zijn? Slaat ze voor Mijn voeten dood. Zie Luk. 19:27

4. Een rietstok met een spons, gevuld met edik (azijnwijn) wordt Jezus door een soldaat aangereikt om Hem te doen drinken en Zijn dorst te stillen (Matth. 27:48/ Mark. 15:36). O.i. hebben we hier wel te doen met een bepaald soort rietstengel van stevige kwaliteit (zie afbeelding op bladzijde 1). Zo'n rietstengel heb ik zelf eens opgeraapt in Engedi en mee naar huis genomen. Je kunt die ook als wandelstok gebruiken.

5. In het laatste Bijbelboek lezen we enkele keren van een riet als meetstok. In Openb. 11:1 geeft een engel zo'n meetstok aan Johannes op Patmos om de tempel Gods te meten en het altaar en die aanbidden. Vgl. Mark. 6:8; Openb.2:27. Vgl. Zach.2:1vv. Het gaat hier o.i. over de gemeente Gods met al zijn uitverkorenen, een 'numerus clausus' (bepaald getal van hen die zalig worden). Over dat huis van God wordt door God gewaakt. Het is het vast gebouw van Gods gunstbewijzen dat niet wankelt noch bezwijkt (Ps. 89:1ber.). Hetzelfde kan gezegd worden van het nieuwe Jeruzalem. In Openb. 21:15, 16 is het een gouden meetstok/ -lat die door een engel gehanteerd wordt om dat nieuwe Jeruzalem, haar poorten en haar muur te meten. Vgl. Ez. 40:3-6; 42:16-19.

6. Van een riet, gesneden tot een schrijfpenn lezen we in 3 Joh.:13.⁷ In de encyclopedie ISBE van E-sword las ik het in noot 6 genoemde. Het woord pen is, zoals boven aangegeven, een van de betekenissen van het Griekse woord voor riet (kalamos).⁸

---

⁵ Dr. W. H.Grosheide (in kommentaar op het Nieuwe Testament, op Mattheüs); Amsterdam 1922, blz.347 veronderstelt, dat er op het plein van het praetorium doornstruiken of distels groeiden. Ook riet?

⁶ So with the reed (kalamon), a stalk of common cane grass which served as sceptre. The soldiers were familiar with the *Ave Caesar* and copy it in their mockery of Jesu . Zo Robertson's Word Pictures in Bible Works ad Matth.27:28v.

⁷ ISBE (in E-sword) zegt over de vervaardiging van een pen: These pens are made from the hollow jointed stalks of a coarse grass growing in marshy places. The dried reed is cut diagonally with the penknife and the point thus formed is carefully shaved thin to make it flexible and the nib split as in the modern pen. The last operation is the clipping off of the very point so that it becomes a stub pen.

⁸ In deze voordracht is gebruik gemaakt van 1. Gesenius' *Hebr. und Aram. Handwörterbuch*; 16^e Aufl. 1915, s.v. Hebr. קנה (*kaneh*) ; 2. Trommius' *concordantie*, s.v. *καλαμος* (riet/-stok) 3. ISBE (E-

Ten slotte

We besluiten de behandeling van het bijbelse kernwoord riet met nog eens te verwijzen naar wat ons Gods Woord voorhoudt over de Knecht des Heeren Die het geknakte riet niet verbreekt en de rokende vlaswiek niet uitblust. Hij houdt Zijn beproefd kind staande.

Een beginnende gelovige wordt soms zwaar beproefd. Hij is als een pas gebouwde brug waar een zandtrein overheen gaat. Om te zien, of hij het houdt. Maar ook het prilste geloof houdt stand, dankzij de voorbede van Jezus, de Knecht des Heeren: 'Ik heb voor u gebeden, dat uw geloof niet ophoudt' (Luk.22:32a).

O! 't ruisen van het ranke riet!
hoe dikwijls zat ik niet
nabij den stillen waterboord,
alleen en van geen mens gestoord,
en lonkte 't rimpelend water na,
en sloeg uw zwakke stafjes ga,
en luisterde op het lieve lied,
dat gij mij zongt, o ruisend riet!

O! 't ruisen van het ranke riet
weergalleme in mijn droevig lied,
en klagend kome 't voor Uw voet,
Gij, die ons beiden leven doet!
o Gij, die zelf de kranke taal
bemint van enen rieten staal,
verwerp toch ook mijn klachte niet:
ik! arme, kranke, klagend riet!

(Guido Gezelle)

Sword), s.v. reed; 4. Easten Bible Dictionary in Bible Works, idem; 4. Robertson's Word Pictures in Bible Works ad teksten NT; 5. E-sword (comm. M. Henri/ Keil-Delitzsch); 6. Zo J. Calvijn in zijn commentaar op Jes. 42:3; 6. Dr. J.H. Gunning J.Hz, *Het boek der toekomst* (De openbaring van Johannes, voor de Gemeente des Heeren toegelicht); Utrecht 1900.